

УДК: 37.015.3(075.8)

DOI: 10.26697/ijes.2019.4.18

Індивідуальний підхід до активізації навчання учнів-кінестетиківДоцент **Заїка Є. В.¹**, доцент **Зуєв І. О.¹**¹Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Україна**Резюме****Вступ:**

Особливу увагу педагогів мають викликати учні з вираженим домінуванням кінестетичної репрезентативної системи. Відомо, що цим учням за своїм когнітивним типологічним стилем, порівняно з іншими типами (візуальним, аудіальним, дигітальним), меншою мірою відповідають зміст і форма сучасної системи навчання, її вимоги у цілому.

Результати:

Загальна характеристика учня-кінестетика. У поведінці й навчанні учень, у якого домінує кінестетична РС, відрізняється лаконічністю, конкретністю у спілкуванні. Він полюбає чіткі, прості правила, інструкції. Ефективно навчається, коли робить щось практично. Орієнтується на звичні, перевірені методи роботи. Для нього підходить порцієльний режим засвоєння знань (переходити до наступної порції інформації тільки після засвоєння попередньої).

Кінестетична модальність у сучасній традиційній системі навчання майже не актуалізована (винятки складають хіба що практичні роботи природничого циклу та фізкультура).

У результаті учень-кінестетик опиняється в умовах навчання, коли необхідно використовувати свої невідомі, найслабші когнітивні модальності. Роблячи це, він витрачає додатковий час, психологічні зусилля, що негативно відбивається на його психічному і фізичному стані.

Природно, ефективність навчання в такого учня постійно нижча, ніж могла б бути, якби в навчанні він більше спирався на свою сильну, домінуючу РС.

Ця ситуація порушує і ряд психолого-педагогічних проблем особистісного характеру: низька мотивація навчання, негативна “Я-концепція”, підвищена тривожність тощо.

Нами були розроблені і разом із викладачами середньої і вищої школи апробовані психолого-педагогічні рекомендації для педагогів та практичних психологів, які спрямовані на активізацію саме кінестетичної репрезентативної системи в учнів молодших та середніх класів.

Наводимо зміст цих матеріалів.

1. Освоєння навчального матеріалу організувати як просування маршрутом із зупинками. Кожна зупинка – це закріплення матеріалу вправами, прикладами, практичними завданнями. Після повторення рухатися до наступної зупинки (теми, розділу, проблеми).

2. Увести особливе сприйняття окремих елементів навчальних знань – за їхньою “вагою”. “Вага” відбиває значущість, важливість, необхідність цього елемента – чим важливіший елемент, тим він “важчий”. Наприклад, іменники і дієслова – “найважчі” частини мови, їх складніше зрушити з місця, вони займають більш стабільне положення в реченні, найбільш вагомо впливають на зміст тексту. Більш “легкі” частини мови – легше змінюють своє розташування. Кожне слово – наче грузик зі своєю вагою (у грамах чи кілограмах). Тим самим через уведення “ваги” краще розуміється призначення слів, понять, їхня структура (кожна частина слова має свою “вагу”), положення щодо інших. Важлива обставина: учням необхідно постійно нагадувати, що ця “вага” ніяк не пов’язана з реальними фізичними чи хімічними характеристиками ваги, маси тощо.

3. Учням подається цілісний навчальний матеріал, але розчленований на фрагменти (наприклад, кожен фрагмент на окремому аркуші паперу). Фрагменти необхідно з’єднати (“зібрати”) в одне ціле – у смисловій і логічній послідовності. У ході “збирання” учні задають педагогу питання, уточнення, що стосуються “місць зіткнення”, а також матеріалу в цілому. Можливе буквальне, фізичне з’єднання елементів, наприклад, склеювання.

Висновки:

Запропонована система заходів щодо пізнавальної активізації учнів з домінуючою кінестетичною репрезентативною системою.

Інформація про автора:

Заїка Євген Валентинович – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Харків, Україна.

Наукові інтереси: психологія пізнавальних процесів, психологія розвивального навчання; <https://orcid.org/0000-0002-9895-1183>.

Зуєв Ігор Олександрович – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Харків, Україна.

Наукові інтереси: психологія розвитку особистості, психологія креативності, психолого-педагогічні технології; <https://orcid.org/0000-0001-6066-4878>.

Автор-Кореспондент:

Зуєв Ігор Олександрович

Email Автора-Кореспондента:

zuev_ia@ukr.net